

HerStories

Losy europejskich Żydówek w XX wieku

Wystawa podróżująca
Żydowskiego Muzeum Galicja
w Krakowie

HerStories
Telling Jewish women's stories

Wystawa powstała w ramach międzynarodowego projektu HerStories, którego celem jest przedstawienie wieloaspektowej żydowskiej historii w Europie XX wieku, poprzez biografie siedmiu Żydówek z Niemiec, Polski, Grecji, Hiszpanii, Węgier, Słowacji i Czech

Co-funded by
the European Union

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach programu „Obywatele, równość, prawa i wartości” (CERV)

Visegrad Fund

Projekt realizowany
dzięki wsparciu Visegrad Fund

Losy europejskich Żydówek w XX wieku

*„Nagle wydano nakaz noszenia żółtej gwiazdy,
więc mama zaczęła szyc żółte gwiazdy na maszynie.
Nadchodziło lato i naszyła piękną jedwabną
gwiazdę na mojej ślicznej batystowej sukience.
Gwiazdy na płaszcze robiła z grubszego materiału.
Przyszywała je bardzo starannie,
bo przecież nie można szyc byle jak...”*

 Vera Szekeres-Varsa

Wystawa przygotowana w ramach projektu HerStories, poprzez biografie siedmiu Żydówek z Niemiec, Polski, Grecji, Hiszpanii, Węgier, Słowacji i Czech, przedstawia liczne aspekty żydowskiej historii w Europie XX stulecia.

Wystawa została skonstruowana tak, aby osadzić osobiste historie w czasie i przestrzeni. Chronologiczny układ i mapa jako centralny element każdego panelu wraz z cytatami, fotografiami i dokumentami, pozwalają dokładniej zobrazować losy każdej z bohaterek. Podążając śladami siedmiu europejskich Żydówek możemy zobaczyć, gdzie się znajdowały i czego doświadczały w poszczególnych momentach historii: od pierwszych dekad XX wieku, poprzez okres międzywojenny, mroczne lata II wojny światowej i Holokaustu, po powojenne przemiany w różnych zakątkach Europy. Wywiady przeprowadzone z Rosą Rosenstein, Katariną Löfflerová, Ludmilą Rutarová, Ireną Wygodzką i Verą Szekeres-Varsa, wspomnienia i biografia Lisy Pinhas, a także relacja córki Rosl Heilbrunner – Dory Sontheimer, dają nam niezwykle cenny wgląd w ich życie.

Prezentowane na wystawie kobiece historie pozwalają uchwycić perspektywę bohaterek, ich zmieniające się role społeczne, podejmowane przez nie decyzje, strategie przetrwania, a także ich wyjątkowe światy, które rozpadły się i zostały zrekonstruowane po katastrofie, w powojennych latach. W ten sposób wyjątkowa indywidualna historia i doświadczenie każdej kobiety – zestawione i splecione z innymi – ukazują złożoność europejskiej żydowskiej historii XX wieku.

Powstanie tej wystawy było możliwe dzięki współpracy partnerów: Żydowskiego Muzeum Galicja (Polska), Żydowskiego Muzeum Grecji (Grecja), Centropy (Niemcy, Węgry, Czechy, Słowacja) i Mozaiki (Hiszpania). Wykorzystane materiały pochodzą z zasobów Centropy, kolekcji Żydowskiego Muzeum Grecji oraz Mozaiki.

Szczegółowe biogramy bohaterek wystawy są dostępne na stronie internetowej projektu HerStories:
her-stories.eu

*„Mój mąż nigdy nie chciał wyjeżdżać do Izraela,
ale w 1967 postanowił, że pojedziemy.
Antysemityzm nie znał wtedy żadnych granic.
Wyjechaliśmy w 1968, w styczniu.
Cały okres poprzedzający nasz wyjazd
był straszny. [...]
Również nasz syn chciał wyjechać,
bo doświadczył antysemityzmu w szkole,
inne dzieci pisały mu w zeszytach:
'Won do Izraela.' Córkę także to dotknęło.
Byliśmy w takim strachu, jak podczas okupacji”*

Trena Wygodzka

„HerStories: Losy europejskich Żydów w XX wieku” to pierwsza wystawa otwarta w Żydowskim Muzeum Galicja w jubileuszowym 2024 roku. Żydowskie Muzeum Galicja przez 20 lat swojego istnienia zrealizowało liczne projekty wystawiennicze i edukacyjne oparte na historiach kobiet: od wystawy „Listy do Sali” ukazującej osobistą historię Sali Kirschner, poprzez prezentację wyjątkowych fotografii żydowskich partyzantów autorstwa Faye Schulmann, wystawę „Dziewczyna z pamiątnika. W poszukiwaniu Rywki z łódzkiego getta” wraz z bogatym programem towarzyszącym, a także wydanie „Dziennika Janki Goldstein” – niezwykle świadectwa z Krakowa lat 1940-1942, czy ciesząc się wielkim uznaniem i zainteresowaniem wystawę o Helenie Rubinstein, po nowatorski projekt filmowy oparty na „Dzienniku Reni Spiegel”.

Wystawa oparta na europejskich żydowskich herstoriach, zaprezentowana w 20. roku istnienia muzeum, to nie tylko kontynuacja dotychczasowych działań, ale także podkreślenie roli współpracy międzynarodowej w funkcjonowaniu Żydowskiego Muzeum Galicja.

Obecnie, jako wystawa podróżująca, stanowi ważny element współpracy z partnerami lokalnymi w Polsce.

*„Nawet jeśli chcesz zapomnieć,
po prostu nie jesteś w stanie.
Mierzymy się z tym nieustannie”*

Rosa Rosenstein

HerStories

Łosy europejskich Żydówek w XX wieku

Co-funded by
the European Union

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach programu „Obywatele, równość, prawa i wartości” (CERV)

Projekt realizowany
dzięki wsparciu Visegrad Fund

GALICJA
ŻYDOWSKIE MUZEUM
Świętujemy 20-lecie

Żydowskie Muzeum Galicja

ul. Dajwór 18, Kraków, Poland | www.galiciajewishmuseum.org

**mobilna
przestrzeń
kultury V**

Żydowskie herstory

Biecz • Starachowice • Tarnowskie Góry • Wąchock

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

**KULTURA
DOSTĘPNA**